

متن پرسش

تفاوت تفسیر المیزان با سایر تفاسیر شیعه چیست و چرا شما از میان تفاسیر معتبر شیعه این تفسیر را غذای روح بشر امروز می دانید؟

متن پاسخ

کافی است شما در این رابطه به نظر شهید آیت الله مطهری «رحمة الله علیه» به عنوان یک قرآن شناس رجوع کنید که می فرمایند: «کتاب تفسیر المیزان ایشان، یکی از بهترین تفاسیری است که برای قرآن مجید نوشته شده است... من می توانم ادعا کنم که بهترین تفسیر است که در میان شیعه و سنی از صدر اسلام تا امروز نوشته شده است...». ملاحظه می کنید که شخصیت علامه طباطبایی «رحمة الله علیه» و تفسیر المیزان ایشان در ارتباط با ظلماتی که ما باید از آن عبور کنیم با هیچ یک از تفاسیر موجود قابل مقایسه نیست. زیرا تفسیر قرآن باید روشن کند از چه عالمی باید عبور کرد و به چه عالمی باید نظر نمود. به اندازه ای که نگاه ما به قرآن درست باشد، به همان اندازه می توانیم با قرآن رابطه برقرار کنیم. اولین نکته ای که باید نسبت به قرآن بدانیم، جایگاه وجودی یا اشراقی قرآن است که فوق الفاظ، در عالم غیب موجود است و از آن مقام نوری بر قلب رسول خدا (ص) نازل می شود. قرآن در توصیف آن مقام می فرماید: «وَإِنَّهُ لَنَنْزِيلُ رَبِّ الْعَالَمِينَ، نَزَلَ بِهِ الرُّوحُ الْأَمِينُ، عَلَىٰ قَلْبِكَ لِتَكُونَ مِنَ الْمُنذِرِينَ» (سوره ی شعراء، آیات ۱۹۲ تا ۱۹۴) همان حقیقت نوری، در مقام ذهن رسول خدا (ص) ظهور می کند و حضرت صوت جبرائیل را می شنوند و رسول خدا (ص) در این رابطه فرمودند: «رَأَيْتُ جَبْرَائِيلَ فِي صُورَةٍ لَهُ سِتْمَاءَةٌ جَنَاحٍ» جبرئیل را دیدم در صورتی که ششصد بال داشت. و همان حقیقت نوری با نزول بیشتر به صورت صوت در می آید و رسول خدا (ص) آن را می شنوند و در نتیجه ای آن الفاظ قرآن شکل می گیرد. در راستای قوس صعود و نظر به مقام باطنی قرآن، خداوند می فرماید: «إِنَّهُ لَقُرْآنٌ كَرِيمٌ، فِي كِتَابٍ مَّكْنُونٍ، لَا يَمَسُّهُ إِلَّا الْمُطَهَّرُونَ» آن قرآن، قرآن بلند مرتبه ای است، در کتابی پنهان، آن را مس نمی کند و کسی نمی تواند با آن تماس بگیرد مگر مطهرون. که البته مطهرون - به اعتبار آیهی ۳۳ سوره ی احزاب- بالإصالة اهل بیت هستند و بالتبع هرکس به همان اندازه ای که از طهارت بهره مند است می تواند با حقیقت قرآن مانوس باشد. آنچه در آیات مذکور باید مورد توجه قرار گیرد نظر به جنبه ی وجودی قرآن است که قلب های آماده و پاک از اعتباریات و منور به رعایت حرام و حلال الهی، می توانند از طریق جنبه ی وجودی و ملکوتی خود با جنبه ی وجودی قرآن تماس داشته باشند و بنا به گفته ی حضرت آیت الله جوادی «حفظه الله» که عمری

است با المیزان به سر می‌برند : عین الیقین علامه سند علم الیقین ایشان است و علم یقینی که در المیزان ظهور کرده پشتوانه‌ای عین الیقینی دارد و ابتدا با چشم قلبی و شهودی و وجودی درک شده، همچنان که آن عین الیقین پشتوانه‌ای حق الیقینی دارد و صاحب آن به مقام فنا رسیده و با آن رویکرد المیزان نگاشته شده است.